

Οικογένεια και παιδί με αυτισμό - Οι γονείς

---

*Γιώργος Δ. Μπαλαμώτης
Σχολικός σύμβουλος 9ης Περιφέρειας Ε.Α.Ε.*

Προσεγγίσεις ανάλυσης των αναπτυξιακών διαταραχών

- § Ευρύτερα ιστορικοκοινωνικά στοιχεία
- § Συγκεκριμένα οικοσυστημικά στοιχεία

Προσεγγίσεις ανάλυσης των αναπτυξιακών διαταραχών

Ιδιαίτερες συνθήκες ζωής της κάθε οικογένειας
(*ecology of the families' home environments*)
(Moes, & Frea, 2002)

§ Αξίες

§ Πεποιθήσεις

§ Στόχοι

§ Πολιτισμικοί παράγοντες

Συμπεριφορικά-αναλυτικά προγράμματα εκπαίδευσης γονέων

- § Δεξιότητες λειτουργικής επικοινωνίας
- § Διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς
- § Βελτίωση σχέσεων αλληλεπίδρασης
- § Γενίκευση δεξιοτήτων του παιδιού

*Sheinkopf, & Siegel, 1998. Luiselli, O' Malley Cannon, Ellis, & Sisson, 2000.
Grindle, Kovshoff, Hastings, & Remington, 2009.*

Συμπεριφορικά-αναλυτικά προγράμματα εκπαίδευσης γονέων

- § Αντικειμενική παρατήρηση και καταγραφή της συμπεριφοράς του παιδιού
- § Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των θεραπευτικών παρεμβάσεων
- § Ο ρόλος του γονέα ως συνθεραπευτή

Green, 2007. Gersten, Fuchs, Compton, Coyne, & Innocenti, 2005. Horner, Carr, Halle, Odom, & Wolery, 2005. Odom, Brantlinger, Gersten, Horner, Thomson, & Harris, 2005. Dunst, Trivette, & Cutspec, 2002. Swiezy, & Summers, 1996.

Δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι γονείς

- Δυσκολίες της καθημερινότητας
- Πρόσθετες δυσκολίες
- Παρεμπόδιση επαγγελματικής πορείας

Παρεμπόδιση επαγγελματικής πορείας

Μητέρες			Πατέρες		
Συχνότητα f	Σχετικό ποσοστό %	Δεν απάντησαν	Συχνότητα f	Σχετικό ποσοστό %	Δεν απάντησαν
78/155	50,3	16	13/54	24,1	16

Μέση μηνιαία οικονομική επιβάρυνση εξαιτίας του παιδιού

657 €

Ενδοοικογενειακές σχέσεις: Συμμετοχή του πατέρα

- Συμμετοχή του πατέρα σε δραστηριότητες με το παιδί
- Συμμετοχή του πατέρα στη συναισθηματική στήριξη της οικογένειας
- Συμμετοχή του πατέρα στην οικονομική στήριξη της οικογένειας

Ενδοοικογενειακές σχέσεις: Συμμετοχή της μητέρας

- Συμμετοχή της μητέρας σε δραστηριότητες με το παιδί
- Συμμετοχή της μητέρας στη συναισθηματική στήριξη της οικογένειας
- Συμμετοχή της μητέρας στην οικονομική στήριξη της οικογένειας

Συμμετοχή των υπόλοιπων μελών της οικογένειας σε δραστηριότητες με το παιδί

- Κοινωνική υποστήριξη
- Συνοχή της οικογένειας

Ανησυχίες των γονέων

- Κοινωνική προσαρμογή – Προβλήματα συμπεριφοράς
- Εξέλιξη-μέλλον
- Εκπαιδευτική-κοινωνική στήριξη
- Γνωστική ανάπτυξη

Παρεμπόδιση της επαγγελματικής πορείας των γονέων

Συσχέτιση με:

- Δυσκολίες στην κοινωνική ζωή των γονέων
- Δυσκολίες των γονέων να βρουν εύρεσης ελεύθερο χρόνο
- Δυσκολίες εύρεσης αξιόπιστου ατόμου να φροντίζει το παιδί
- Πρόκληση υλικών ζημιών από το παιδί

Παρεμπόδιση της επαγγελματικής πορείας των γονέων

Συσχέτιση με:

- Χαμηλός βαθμός ικανοποίησης από υπηρεσίες ειδικής αγωγής στο σπίτι
- Χαμηλός βαθμός ικανοποίησης από την ανεπίσημη κοινωνική υποστήριξη (βοήθεια από συγγενείς)

Δυσκολία εξοικονόμησης ελεύθερου χρόνου

Συσχέτιση με:

- Δυσκολίες με τη φροντίδα του νοικοκυριού
- Δυσκολίες στην κοινωνική ζωή των γονέων
- Δυσκολίες εύρεσης αξιόπιστου ατόμου να φροντίζει το παιδί
- Μικρότερες ηλικίες παιδιών (έως 12 ετών)

Ανησυχίες για τις προσαρμοστικές ικανότητες του παιδιού

Συσχέτιση με:

- Δυσκολίες διαχείρισης δυσπροσαρμοστικής συμπεριφοράς
- Δυσκολίες κατανόησης αναγκών και επιθυμιών του παιδιού
- Μη ενημερότητα των γονέων για θέματα σχετικά με Α.μεΑ.

Ανησυχίες για την εξέλιξη και το μέλλον του παιδιού

Συσχέτιση με:

- Δυσκολίες κατανόησης αναγκών και επιθυμιών του παιδιού
- Δυσκολίες στην κοινωνική ζωή των γονέων
- Πρόκληση υλικών ζημιών από το παιδί

Χρόνια συναισθήματα των γονέων

Συσχέτιση με:

- Ικανοποιητική οικονομική υποστήριξη από τον πατέρα
- Ευχέρεια των γονέων να συζητούν σχετικά με τα προβλήματα του παιδιού
- Δυσκολίες στην καθημερινή ζωή (φαγητό/σίτιση)
- Δυσκολίες στην κοινωνική ζωή (έξοδοι με φίλους/συγγενείς)

Χρόνια συναισθήματα των γονέων

	χ^2	df	p
Ικανοποιητική συμμετοχή της μητέρας σε δραστηριότητες με το παιδί	18,4	3	0,000**
Δυσκολία των γονέων να βρουν χρόνο για τον εαυτό τους	12,9	6	0,044*
Ικανοποιητική υποστήριξη και βοήθεια από τα αδέλφια των γονέων	7,5	3	0,059*
Ικανοποιητική υποστήριξη και βοήθεια από άλλα συγγενικά πρόσωπα	9,7	3	0,021*

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$

Χρόνια συναισθήματα των γονέων

Συσχέτιση με:

- Ικανοποιητική συμμετοχή της μητέρας σε δραστηριότητες με το παιδί
- Δυσκολίες να βρουν χρόνο για τον εαυτό τους
- Ικανοποιητική υποστήριξη από τα αδέλφια των γονέων
- Ικανοποιητική υποστήριξη από συγγενείς

Χρόνια συναισθήματα των γονέων- Συναφείς έρευνες

- Χρόνια συναισθήματα – Κοινωνική υποστήριξη
- Χρόνια συναισθήματα – Εκπαίδευση γονέων
- Εκπαίδευση γονέων – Αποτελεσματικότητα στο γονεϊκό ρόλο και ψυχική υγεία των γονέων

Θετικά συναισθήματα μετά τη διάγνωση

	Συμφωνία
Αναγνώριση της υποστήριξης και βοήθειας που έλαβαν	91%
Αναγνώριση θετικών συναισθημάτων και θετικών στοιχείων από τη σχέση τους με το παιδί	89%
Απόφαση να αντιμετωπίσουν την κατάσταση με αγωνιστικότητα	100%

Εύρος: 89% - 91%, Μέσος όρος: 90 %

Ανάγκες, η ικανοποίηση των οποίων θα έκανε τους γονείς ευτυχισμένους

	Συμφωνία
Ικανοποίηση προσωπικών αναγκών των γονέων-Ανάπαυση-Διακοπές	86%
Δεν ξέρω	100%
Εξασφάλιση του μέλλοντος και της ευημερίας του παιδιού	100%

Τρεις ευχές –συμβουλές σε γονείς, που έχουν παιδιά με αυτισμό

	Συμφωνία
Αναγνώριση και εκδήλωση θετικών συναισθημάτων	88%
Αναζήτηση επιβράβευσης	100%
Αναζήτηση υποστήριξης και βοήθειας	100%
Διάθεση χρόνου για ικανοποίηση προσωπικών αναγκών	100%

